

• DOMOLJUB •

Izhaja zvečer vsak prvi
in tretji četrtek meseca.
Ako je ta dan praznik,
izide dan poprej. Cena
mu je 80 kr. na leto.
Inserati se sprejemajo in
plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu

v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo:
Uredništvu „Domoljuba“,
Ljubljana, Semeniške ulice
št. 2. Naročnina in inserati
pa: Upravištvu „Domo-
ljuba“, Ljubljana, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Štev. 6.

V Ljubljani, dné 18. marca 1903.

Leto XVI.

Slovenski janičarji.

Ko so Turki divjali po naših krajih, so bili v njihovih vrstah janičarji, ljudje, po katerih žilah se je pretakala slovanska kri, ki so pa bili v turški službi. Tudi v sedanjih časih se mora boriti naš narod, da si ohrani svojo domovino, katero si hočejo osvojiti grabežljivi Nemci in Lahi. In zopet so slovenski sinovi, ki so se zvezali z našimi nasprotniki in jim pomagajo pri naskokih na slovensko last. Ti z Nemci zvezani Slovenci so hujši kot sami Nemci, saj je znano, kako blatijo vse, kar je narodu svetega. Imenujemo jih slovenske liberalce.

Ker so v deželnem zboru premaloštevilni, da bi slovenskemu narodu skrpali liberalno suknjo, zato so se zvezali z Nemci, da bi z njihovo pomočjo udušili vse, kar bi za ljudstvo koristnega predlagala katoliško-narodna stranka. Toda taka zveza ni zastoj. Da bi Nemci naše liberalce podpirali v deželnem zboru, so liberalci morali Nemcem marsikaj obljubiti, kar se zdaj izvršuje na škodo Slovincem. Glasovati so morali za to, da je kot zastopnik slovenske dežele prišel v deželni šolski svet Nemec Schaffer, a ker Nemci posebno prežé na lepo našo Gorenjsko, so morali liberalni voditelji celó pomagati pri potujčevanju lastne zemlje.

Pri občinskih volitvah na Jesenicah je „Slovenski Narod“ pisal v korist Nemcem in dejal, da so upravičeni imeti svoje moze v občinskem odboru. Še bolj kričeč slučaj pa se je dogodil pri občinskih volitvah v Trziču.

Vodja kranjskih Nemcev, potujčeni baron Švegel, je pisal v Trzič, da mu je slovenski liberalni poslanec Ferjančič naravnost obljubil, da bodo slovenski liberalci pri občinskih volitvah glasovali v korist Nemcev.

V katerem zavednem slovenskem možu ne zbuja to srda, da liberalci tako na škodo Slovencev barantajo z Nemci? To svoje ravnanje pa hočejo liberalci prikriti s tem, da v „Narodu“ in „Rodoljubu“ blatijo duhovščino in vero, češ, psujmo, da se pozornost odvrne od naših dejanj. A tudi pri tem so se uračunali. Slovensko ljudstvo je izpoznalo njihove grde namene in bo vedelo braniti svoje pravice pred vsakim izdajavcem. Mi, ki se s ponosom prištevamo h katoliško narodni stranki, ljubimo svojo domovino. Zato bomo pa s stranko, ki izdaja to milo našo domovino, postopali tako kakor za služi. Pečat izdajstva si je pritislila liberalna stranka; kadar se bo zopet usiljevala, dajmo ji odgovor, kakršen gre takim ljudem. Zato odločen boj liberalcem, ki so zaslužili žalostno ime slovenskih janičarjev!

Danes prinašamo iz zadnjega pastirskega lista res apostolske besede našega presvetlega nadpastirja o žganju in silni škodi, ki jo povzroča našemu narodu. Glasi se:

Žganje.

Še o tej peklenski pijači naj vam nekoliko izpregovorim. Imam pred seboj knjižico, katera pové resnico o žganju in iz katere naj vam posnamem nekoliko nauk. Poprašajmo prvič, ali ima žganje res v sebi moč, da nas krepi in hrani? Nikakor ne! Žganje nima krepične moči: samo za kratek čas razdraži živce in odzame občutek opešavanja, potem pa živci še bolj oslabé; je kakor bič za onemoglega konja; konj vdarjen napne zadnje sile, potem pa še bolj opeša. Tudi hranivne moči nima žganje, to je laž in zmeta; izkušnja uči, da so bolj močni in pri delu bolj vztrajni oni ljudje, ki žganja ne pijó, ker žganje moči le prerazdraži, kakor vročina, dokler jih na zadnje ravno zavoljo tega ne iztroši in ne uniči.

Poprašajmo drugič, ali žganje res varuje zoper mraz in zoper vročino? Nikakor ne! Pravo telesno toploto daje dobra hrana, žganje pa le za malo časa želodec pogreje, da potem še bolj omrzne; delavci na ledenih krajih žganja ne pijó, in žganjarjev po zimi največ zmrzne. Tudi v vročih krajih se ne hlade z žganjem in najbolj lahko prenašajo vročino, ter se obvarujejo raznih njenih bolezni ravno oni, ki žganja ne pijo. Zato pri delu na polju ne pij žganja! Matere, dekleta, ne pijte žganja! To samo razdraži, potem pa telesne moči še bolj oslabé. Voda, mleko, posebno kislo mleko hrani in krepi; kdor pa pije žganje pri delu, njega se bolezni najrajše primejo; ob času bolezni podleže najpoprej telo žganjepivca.

Poprašajmo tretjič, ali ima žganje res zdravilne moči? Ima je le onda, ako se uživa, kakor se sploh uživajo zdravila in po navodilu zdravnikovem. Kakor je pa več tisoč zdravnikov zatrdilo, žganje škoduje, ako se za navadno kot zdravilo rabi škoduje posebno pri boleznih v želodcu in pri vročinskih boleznih; ako tudi za malo časa pomaga, vendar pa zauživano redoma, pohujša telesno stanje,

ker napravi telo bolj dovzetno za povrnitev bolezni in korenito ozdravljenje skoro onemogoči. Sploh pa navadno uživano želodec pokvari, ker želodčeve sokove tako izpridi, da za prebavo niso več sposobni.

Torej žganje nič ne koristi, pač pa škoduje. In zato trdimo: prvič, da iz njega prihajajo bolezni in zgodnja smrt. Kdor žganje redoma, morebiti še nezmerno uživa, on si vsadi klice za razne bolezni v želodcu, v črevih, na srcu, na jetrih, na ledvicah, v goltancu, v možganih, pri počutkih in povzroči razne dušne bolezni; žganje stori, da nagnjenja do bolezni poprej dozore in da je lečenje posebno težko, večkrat nemogoče. Ni čuda, da je žganje tudi vzrok prezgodnji smrti. Pa tudi med znorelimi ljudmi, posebno med onimi, ki so najbolj divji in živinski, so večinoma žganjepivci. In kakošni so otroci žganjepivcev? Imajo v sebi klice raznih bolezni, kaj slabega razuma so, bolj so zabiti in neumni in kaj lahko se jim v glavi zmeša. V norišnicah za otroke jih je polovica od pijanskih starišev.

Mi trdimo drugič, da po žganju prihaja siromaštvo in velika beda. O koliko ljudi je ravno žganje pripravilo na beraško palico! Kaj ne, zaslužek ni velik, vse je pa drago. Kdor ne varčuje, pa za žganje troši, kmalu zabrede v dolgove dolgovi naraščajo, beda raste. Očetje, usmilite se sebe, usmilite se svojih otrok! Bežite od krajev, kjer se žganje toči, poživljeni boste. Žganjepivec nima srca ne za poštenost, ne za ženo, ne za otroke: on pijan razgraja, divja, preklinja in tudi zakonsko življenje skruni, kakor bi ga sama živina ne mogla.

Zato trdimo tretjič, da se iz žganja izrodi premnogo hudobij in nevarnost večnega pogubljenja. Pijanstvo od žganja je zares sramotno, najbolj popači podobo Božjo v človeku in mu vtisne živinsko. Žganjepivca tudi noben poduk, nobeno svarilo ne gane, za nobeno zapoved Božjo se ne zmeni, da le umazani in gnusni strasti svoji zadosti. Ali ne prihaja od žganja največ surovosti, pretepev in pobojev?

Kaj pa po smrti? Prav dvomljivo je, da li so izpovedi žganjepivčeve pred Bogom veljavne: ker, ima li on dovoljno kesanje, ima li trden sklep, žganje popolnoma pustiti? To je jako dvomljivo! In kako prejme sv. zakramente ob smrtni uri? Kaka bode torej sodba, kako grozna neskončna večnost!

Odreči se torej tej peklenski pijači popolnoma! Nobene kapljice žganja več! le tako se moreš rešiti. Ali to ni mogoče? Je mogoče: moli, prejemaj sv. zakramente in ne hodi na kraje, kjer se ta gnusna pijača toči! S početka težko, kmalu boš pa vse premagal, duh se ti bo razbistril, telo okrepilo, srce razvedrilo ter sreča in mir se povrnila v tvoje srce in v tvojo hišo.

Listek.

Izgubljeni sin.

(Povest. Po Oertzen-ovi priredil F. S.)

(Dalje.)

„Nič se ne boj“, ga je hrabil učitelj.

„Jaz naj bi se bal? Nandeta nikoli, če je prav on gospodar in jaz le hlapec.“

Nande se je prisiljeno zasmel. Tone je odšel z dvorišča, a videlo se mu je, da se v njem kuha

Ravno tedaj je stopila tudi dekla Mica praznično oblečena na dvorišče in se poslovila od Jankota, ker bo odšla v mesto iskat si nove službe.

„Prav imaš, Mica“, dejal ji je učitelj. „Jeseni se oženim in potem prideš lahko nazaj.“

Z vidnim veseljem na obrazu je zapustila Mica svoje dozdanje bivališče.

„Ti pa znaš, Nande“, dejal je Janko. „V enem dnevu si ob hlapca in ob deklo.“

„Hlapec je lenuh in dekla ošabna kot pav. Takih poslov jaz ne morem trpeti. Kar je ta storila, bom lahko sam vse opravil.“

„Kaj pa so ti storile ženske, da jih imaš tako v želodcu?“

„Meni nikoli nič hudega. Nikdar nisem za nobeno maral.“

„Sramuj se! Kaj pa mati?“

„Mati so pa mati!“

In Nande je zavihal rokave in začel na dvorišču pospravljati. Spretno in marljivo je delal in pot mu je oblival čelo.

Ko je prišel na vrt in videl cveteče sadno drevje, je zarobantil. Divjaki so povsodi ovirali lepa drevesca v rasti. In nič ga ni moglo bolj ujeziti kot zanemarjen vrt, zakaj imel je veliko veselje do vrtnarstva. Drevesca cepiti, cvetke presajati in jih gojiti, to je bilo zanj — vse. Sedaj pa ta zanemarjenost! In ta vrt! Povsodi so visele z drevja suhe odlomljene veje, po deblih pa se je šopiril mah in rastline zajedavke. Kot bi trenil, povspel se je Nande na cvetečo jablano in sedel na debelo vejo.

Opojen duh je kipel iz cvetnih čašic, in čebele so glasno brenčeč nabirale med. Neko razkošno veselje je napolnjivalo Nandetove prsi, ko je opazoval to brenčanje, to vedno letanje semintja in se

napajal z opojno duhtečim cvetjem, nad katerim so poigrali rumeni citrončki, pavlinčki in brezštevni njihovi bratci. Veselili so se toplih, solčnih žarkov in nežno pihljajočih majevih sapic.

Nandetu se je lice vedno bolj in bolj jasnilo; zamislil se je, in ob takih prilikah je bil popolnoma gluhi in slepi za vse, kar se je godilo okrog njega. Pozabil je na Toneta, na Mico, na vse. Po cesti so se počasi pomikali dalje škripaje s kamenjem obloženi vozovi in puščali za seboj po mehki zemlji globoke kolesnice.

Roza pa je med tem v hiši preplašena brisala v naglici s predpasnikom mizo in stole, in Janko se je trudil, da bi sprejel došle goste kolikor mogoče prijazno.

Prišel je Križnar s Kristino. Prav nič ju niso pričakovali v delavnik.

Rozi, ki je bila v veliki zadregi, je dejal Križnar: „Prišel sem v delavnik zato, ker imam v vasi opravek, in pa zato, da vidim, kako imajo kje vrejeno in pospravljeno ob takih dneh. Bom saj videl, v kako hišo bo prišla moja hči.“

„Saj Kristina se ne bo za tukaj omožila, ampak bo šla v mesto.“

„To je vse eno. Kakor je sin doma navajen, tako bo imel kje drugje.“

Kristina je gledala med tem skozi okno. Poleg nje je sedel psiček Belin, zvesta žival, kratkih nog in neve se kakega plemena.

Doma so ga sicer zaprli v hlev, a ubežal je iz zapora in jo ubral za gospodarjem. Kristina mu je skrbno zabičala, da ne sme poditi kokoši in grizti otrok — in tako je sedel tukaj, pošten, truden in zadovoljen. Noge pa je imel strašno zamazane; ob poti ju je spustil kar čez lužo, da bi se malo ohladil.

„Kaj pa je, Belin?“ ga je vprašala Kristina, ko je zapazila psa kako je vohal po tleh.

„Lačen je morda“, je dejala Roza in mu ponudila kruha.

„Nekoga je zasledil“, je odvrnil Križnar. „Belin ima izvrsten nos, najbrže je kaka miš, ali pa je kak človek v hiši, ki ga pozna.“

„Miši nimamo“, je pristavila Roza. „Maček jih je polovil do zadnje.“

Belin pa je skočil proti vratom, jih odrinil in hitel na vrt.

Kristina je šla za njim in svoji bodoči ženi je sledil Janko.

Pred jablano se je Belin vstavil. „Hav, hav!“

„Ti si, belinče, ti“, oglašil se je Nande na jablani, „midva se pa poznavala!“

„Hov, hov!“ lajal je veselo Belin in se spenjal po deblu. Veje so zašumele in Nande je stal na tleh. Kristina in njen spremljevalec sta obstala pod jablano:

„Nande“, dejal je Janko, „glej, ta bo moja žena. Pojdi v hišo, njen oče je tudi prišel.“

„Čemu neki? Briga se Križnar za me!“

No pa je le šel. Svetin je prinesel steklenico vina, Roza pa kos kolača.

„Ho, ho, prebita stvar“, začudil se je Križnar, ko je zapazil Nandeta.

Kristina je zardela kot žrjavica.

„To je moj brat Nande“, je dejal Janko.

Križnar pa se je začel smejati, tako da so mu solze zalile oči in pripovedoval je, kako je Nande skrinjo nosil po sobi kakor kak škaf.

„Tega pa nisi prav nič povedal, Nande“, je pristavila očitaje mati.

„Zakaj pa ne, in kako da se s Kristino prej le na vrtu nista spoznala?“

„Jaz sem ga pač spoznala“, dejala je Kristina.

„Vendar bi moral on začeti pogovor.“

„On?“ zasmejal se je Janko. „Boji se žensk kot vrag križa.“

Nande se je pomaknil v kot. Kri mu je vdarila v glavo. Stisnil je pesti. Vse mu je migljalo pred očmi. Dvignil bi bil streho in zbežal na prosto.

„Rad bi te še enkrat videl, kako znaš škrinje prenašati“, je dejal Križnar veselo. „Ali ni nobene tukaj?“

„Pa kaj drugega pograbi, Nande, daj no!“

Nande se je zganil. Kot bi trenil je pograbil z desnico stol, na katerem je sedel Janko, in nesel oba visoko v zraku trikrat po sobi gori in doli.

„Izvrstno“, se je rogal Janko.

„Da, da, toda za take stvari ne bom več zlorabljal svoje moči, prišel bo še čas, ko jo bom še resno potreboval, ko — — —“

Hipoma je utihnil in se ozrl okrog sebe.

„Povej malo no, kako je bilo na Koroškem, kjer si bil toliko časa“, prosil ga je Križnar, ki se je hotel na vsak način zabavati.

Nande je prebledel. Prisiljeno se je nasmehnil.

„Ali nečeš?“

„Bi že, pa nima kaj povedati“, pristavil je Janko.

„Več kot je treba“, odvrnil je Nande pikro. „Ne, ne, Janko ima prav! Nič ne vem povedati, sedem let sem bil na tujem, ha, ha! in vseh sedem let sem izbrisal iz svojega spomina.“

„No, kar si doživel, nam boš pa pač povedal“, dejal je Križnar. „Tega se ti ni treba sramovati!“

„Ne, ne!“ vzkliknil je Nande in vdaril z vso močjo ob mizo.

Nekaj časa so vsi utihnili. Kristina je plašno gledala Nandeta, ki je rdeč kot rak nekam divje gledal po sobi. Križnar je pokašljeval in se nemirno premikal na stolu.

„Tukaj v tej dolini se ti bo zdelo kmalo pretesno.“

„Pretesno? Bilo mi je že mnogo tesneje, tesno kot si vi sploh misliti ne morete“, se je zakrohotal Nande in se prezirljivo ozrl na brata.

„Nande“, mirila ga je mati s skoraj jokajočim glasom.

„Nič se ne bojte, mati, Nande že ve kaj dela. Zdaj pa le vprašajte kaj, Križnar, na vse bom odgovoril.“

Janko je prijel Kristino za roko in stopil ž njo k oknu

„Kristina, čas je, da se domeniva glede najine bodočnosti. Oba sva pametna, in takim se godi najboljše v zakonu. Rada se imava tudi, kaj treba še več?“

„Na Koroškem je prav lepo, ljudje so pravi korenjaki. Fantje se tepó kar za zabavo“, je pripovedoval Nande.

„Učiteljevo soprogo povsodi spoštujejo. Vse se zateka k njej in jo vprašuje za svet. Ali slišiš Kristina?“

„Da, slišim, slišim!“

„Zdi se mi, kot bi na Koroškem sijalo solnce vse drugače, in bi se po žilah pretakala vse bolj vroča kri“, je pripovedoval Nande pri mizi.

„Poroko bova napravila o sv. Martinu, do takrat si lahko premisliš. Potem se ne boš več kmečko oblačila.“

„Ne rečem, da se mi ne dopade doma, toda vedno me vleče neka sila po svetu, na tuje. Rad potujem in najbolje se počutim tam, kjer me nihče ne pozna in govorim, kar hočem.“

„Kristina“, dejal je zopet Janko užaljen, „ali ne moreš niti par minut paziti, ko ti kaj pripovedujem?“

„Saj sem rekla, da sem nevedno in nerodno kmečko dekle. Rada se bom naučila, kar bo šlo v trdo bučo. Toda na možitev pa še nečem misliti, saj se ne mudi.“

„Zakaj govoriš tako čudno? — Pametni kmečki ljudje“ —

„Da, da, in jaz sem že toliko pametna, da uvidim, da sem premlada.“

„Misliš?“

„Da; zakaj bi neki lagala, saj se nikogar ne bojim.“

„Kaj pa če bi te vprašal nekaj važnega, ali bi povedala?“ jo je vprašal Janko.

„Seveda bi.“

„No, pa mi povej, kaj si prej mislila, ko sem s teboj govoril.“

„Mislila sem, zakaj se vidva z Nandetom ne moreta.“

Janku se je zdelo, kakor bi mu bil kdo priložil zaušnico.

„Pa je škoda! Veš, kako bi bilo lepo, če bi se razumela, pozneje bi te prišel obiskat.“

„Nande, kaj pa ti je“, vprašala je Roza skrbno „vedno bolj zardevaš?“

Janko je vstal in se približal mizi. Izkušal je prijazno položiti roko na ramo bratu, toda preveč ga je razganjala jeza. On, ki ni zagrenil niti trenutka svojim starišem, on je bil tako ponižan pred bratom, pred onim bratom — ki je celi hiši napravil sramoto. Ne samo, da ni prosil ponižno odpuščenja, še njega je izpodrival. Janka je to silno peklo in grizlo. Nehoté je stisnil Kristini roko, a ona jo je umeknila, nagubala čelo in ga skoraj jezno pogledala.

Potem pa sta odhajala. Križnar je pred odhodom vse skupaj uljudno povabil, naj ga prihodnjo nedeljo obiščejo. Že ko je bil na vozu, se je ozrl nazaj in zaklical:

„Pa Nande naj tudi pride!“

Svetinovi so ostali sami. Nande je bil zdaj blede, zdaj je zopet pordeval. Tiho se je splazil za bratom, ki je šel po stopnjicah pod streho.

„Janko!“

Janko se je ozrl nazaj in obstal.

Nande je stopil dve stopnjici više.

„Veš, Janko, ne morem za to, slišal sem kaj je deklina rekla o nama. Prav ima. Jaz sem mlajši, zato pričnem prvi. Pozabiva, kar je bilo med nama, sprava se!“

Janko se je ozrl proti začrneli strehi.

„Ničesar nimam proti tebi, zato se tudi ne morem s teboj spraviti. Ono — že veš kaj mislim — se je zgodilo, in vedno se bojim, da te kdaj jeza zopet pograbi, in takrat — — —“

„Da, takrat“, dejal je Nande bolj po tiho, „takrat pa pojdi ti v svojo sobo in se dobro zapri!“

sama ne sebi se zdi malo verjetna, a mogoče je vendarle, zlasti, ker so utihnili Mladočehi, ki so delali vladi največ preglavice. Zbornica ima pa tudi še veliko dela, proračune, nagodbe in razni vladni predlogi, vse še pride v podrobno preračevanje v zbornici. Körber bi pa poslance pridržal rad toliko časa, da rešijo poslanci vse delo. Če se pa to zgodi, potem pa zopet deželni zbori ne pridejo do daljšega zborovanja, kar seveda poslanci ne bodo hoteli mirno prenašati. Vendar dr. Körber je prebrisan in si hoče tudi za to poslance pridobiti in sicer s tem, da jim obljubuje stalno plačo, dočim so dobivali dosedaj le dnevnine. Če bodo poslanci zadovoljni s takimi darili, se seveda še sedaj ne ve, vsekako pa je vada zelo mamljiva.

Razprava o tiskovnem zakonu.

Že v začetku zborničnega zasedanja je stavila vlada predlog za nov tiskovni zakon. Naš tiskovni zakon ima res veliko hib. Vsako razžaljenje že pride pred porotnike, in ti redoma pripadajo kaki stranki, vsled česar je za obtožene nasprotno stranke vedno slaba. Da se sme časopisje razširjati med ljudstvo, je treba milostnega podeljenja. Po novem zakonu bi prišle tiskovne tožbe ne več pred porotnike, ampak pred sodnike, tudi se bo dala večja prostost razširjanju časopisja in knjig sploh. Vlada je stavila predlog, a odsek, ki ga je obravnaval, je do sedaj spal. Po dolgem prestanku pa se je sešel zopet enkrat odsek, da spravi zadevo v red.

Mladočehi v Pragi propadli.

Mladočehi je silno bolelo, da je padel raz županskega stola Podlipni in na njegovo mesto prišel Staročeh dr. Srb. Dasi je vžival dr. Srb veliko spoštovanje, vendar ga Mladočehi niso mogli trpeti, ker ni bil njihove stranke. Na vse kriplje so se trudili, da prodró pri volitvah 4. t. m. zopet s svojim Podlipnijem, in že so pisali mladočeški listi o izvolitvi Podlipnega, kot o čisto gotovi stvari, a so se silno iznenadili, ko je bil 4. m. izvoljen dr. Srb z 77 od 86 oddanih glasov. V Pragi se dani. Da bi tudi v Ljubljani prišla kmalu ura udarca po liberalni kliki, ki ima itak oporo le v uradništvu, ljudstvo pa je že sito bremen, katera se mu zopet in zopet nakladajo.

† Baron Ladislav Rieger.

3. marca je umrl baron Ladislav Rieger. Bil je mož jako zaslužen za češki narod in zasluži, da se ga spomnimo tudi v „Domoljubu“ ob njegovi smrti. S 84 letnim Riegerjem so položili v grob moža najodločnejšega prvoboritelja češkega naroda, ki je dolga desetletja odločivno posegal v usodo svojega naroda in znal pridobiti srca vsega češkega prebivalstva. V državno službo je stopil l. 1847., a njegovi ideali so ga gnali ven iz pisarne v boj za svoj teptani narod in se je posvetil pisateljevanju. L. 1848. je prišel v državni zbor in je stal pol stoletja med prvimi političnimi češkimi bojevniki. L. 1897. je bil pozvan v gosposko zbornico in istega leta ga je povzdignil cesar v baronovski stan. K pogrebu slavnega moža je odposlala tudi „Slovanska zveza“ deputacijo poslancev Stojana, Pogačnika, Lužanskega

Politični razgled.

Parlamentarni položaj.

Pred novim letom se je bilo vedno mislilo, da so dnevi zasedanja zbornice šteti, vendar si je znala vlada z obljubami in grožnjami razne stranke pridobiti, da se ni več bati za razpust. Širi se vest, da utegne zbornica še do avgusta skupaj ostati. Vest

Pihuljaka, Spinčiča in Hrubana. Ime barona Riegerja se ne bode izbrisalo nikdar iz zgodovine češkega naroda.

Papež in nadvojvoda Fran Ferdinand.

Dunajski listi poročajo, da nameravajo sv. oče podeliti nadvojvodi Franu Ferdinandu Kristusov red, to je najvišji red, ki ga podeljuje sveta stolica. Imenovanje se zgleda morda že kmalu, ko se nadvojvoda povrne s popotovanja. To odlikovanje bo brez dvoma z živahnim odobrenjem pozdravilo vse katoliško prebivalstvo v monarhiji, ker je gotovo dobro poročstvo dobrih razmer naše cesarske hiše do svete stolice in kaže, da sv. oče Leon XIII. dobro poznajo in cenijo izredne lastnosti in mišljenje našega dobrega prestolonaslednika. Da protirimskim listom ta novica ni nič vesela, se samo ob sebi umeva.

Liberalna trdnjava na Bavarskem se maje.

Liberalcem na Bavarskem je odklenkalo. Ni več na krmilu mož njihovega mišljenja, ampak novi kabinetni načelnik kakor tudi novi naučni minister sta odločna katolika. Zlasti jezi liberalce, da se je udeležil kabinetni načelnik veselice katoliškega dijaštva. Hitro so zbožnali med svet, da so te spremembe vznevoljile nemškega cesarja ter da se bavarski princ-vladar Luitpold odpove vladi. Po znanem liberalnem receptu je bila kajpada to gola laž. Nemški cesar naravnost odobrava, da so izbacili iz ministerstva protestante, in Luitpold o kakem odstopu sam nič ne ve. Liberalizem se res povsodi v isti barvi kaže.

Bolgarija postane kraljestvo?

V vladnih sofijskih krogih se govori, da sta avstro-ogrška in ruska vlada dali knezu Ferdinandu zagotovilo, da Bolgarija takoj po rešitvi makedonskega vprašanja postane samostojno kraljestvo. No v sofijskih krogih se je že marsikaj govorilo, kar pa ni bilo res.

Makedonske razmere.

Na bolgarski meji je Turčija zbrala 52.000 mož. Ob meji med Turčijo in Bolgarijo je vsled tega promet skoro popolnoma ustavljen in Turki ne dajo nobenih potnih listov za Bolgarijo. Turčija kupuje mnogo konj, posebno takih, ki so sposobni za gorate kraje. Četa Sarafova je imela v okolici Maleševa prvi boj s turškimi vojaki. Od vstašev so bili samo štirje ustreljeni, od Turkov pa jih je padlo 40 mož, 30 pa je ranjenih, ostali so pokazali pete. Turki in Arnavti nadaljujejo s svojimi grozovitostmi. Dogajajo se prav nečloveške stvari. Arnavti nočejo o kaki reformi nič vedeti in moré neusmiljeno kristjane; ravno tako je s turškimi policaji. Policijski uradnik Sulal-bey je zasledoval te dni hajduka Izmaela, ker ga pa ni dobil, je napadel samostan svetega Petra pri Rodozde in dal menihe na natezalnice, dasi se niti misliti ne more o kaki zvezi med menihi in Ismaelom. Pri Peštenih so umorili člani makedonskega vstaškega odbora dva turška roparja. Turki so napadli nato vse srbske vasi v tem okraju in jih požgali. Umorili so 72 Srbov in jim onečastili

žene. Svet prebira poročila o teh grozovitostih, strmi, a pomaga pa zatirancem nikdo.

Kongregacije v francoski zbornici.

Francoska zbornica je dovršila proračunsko razpravo in sedaj prične z zadevo, katero že željno pričakuje francosko framazonstvo. V razpravo pride namreč še pred veliko nočje odsekovo poročilo o redovih in prošnjah za njih raziziacijo. Najpreje pride na vrsto 54 moških kongregacij, o katerih želi vlada najbolj, da se jih odpravi. Med temi so tudi redovniki, v katerih oskrbi je svetoznana božja pot Lurd. Oglašenih je 25 govornikov.

Položaj v južni Afriki.

Položaj v Afriki po porazu Burov vendar ni tako miren, ako tudi se zdaj le malo o tem piše. Ko je bil Chamberlain v Afriki, se je laskal Buro in govoril sladko o prijateljstvu angleškem, a med svojimi je rabil vse druge besede. Buri njemu kakor Angležu sploh popolnoma nič ne zaupajo, ker od vseh angleških obljub Buri niso še dobili niti počenega groša. Vse obljube so le na papirju ostale. Chamberlain je hitro odlazil, ker se je bal za svojo kožo. Poskušenih je bilo v resnici več napadov na njega in tudi na kapskega poveljnika Milnerja, milijonar Bers pa je zastrupljen. Med Buri še nikakor ni ugasnila iskra želje po prostosti in primejo brez dvoma za orožje pri prvi ugodni priliki.

Ameriške novosti.

Severoameriška reprezentaska zbornica je sklenila pred kratkim novo postavo, zadevajočo osebno varstvo predsednikovo in namestnikov predsednika. V tem načrtu je izrečena smitna kazen za onega ki bi zavratno umoril predsednika ali katerega njegovih namestnikov. Napad na te osebe se kaznuje najmanj z ječo 10 let. Kdor pri tem pomaga, zapade isti kazni. Vsem onim osebam, ki pojavljajo nasproti ameriški vladi sovražno mišljenje, je prepovedano naseljenje na ameriških tleh. — Zvezni senat v Washingtonu je razpravljal te dni o zadevi kapitana Brownella, ki je za časa vojske na Filipinih dal neusmiljeno mučiti duhovnika Avguština, ki je vsled tega umrl. Brownell je hotel zvedeti od duhovnika podatke o neki zaroti, o kateri pa Avguštini ničesar ni vedel, in zato tudi povedati ni mogel. Bil je torej popolnoma po nedolžnem mučen in je umrl v grozljivih bolečinah. Brownella sta zagovarjala senatorja Beveridge in Proctor, češ, da trpi ugled ameriške armade, ako se Brownella kaznuje, in ves zvezni svet je nazadnje izjavil, da se Brownella ne more kaznovati, ker ni več v armadi. Lepa reč, hudodelnika ne kaznujejo, da ugled armade ne trpi; je li hudodelstvo za ameriško armado čast?

Wolfova zakonska zveza.

Žena znanega kričača Wolfa, ki je pri svojih prijateljih častno varoval devištvo njihovih hčera, je vložila prošnjo za ločitev zakona. Še pred kratkim ko je stal radi svojih lepih dejanj pred porotniki, se je skliceval na to, da mu je njegova žena odpustila, in je tako srečno prišel iz pravde brez škode. Komaj je bila pravda končana, že izjavlja njegova

žena, da z možem, ki je prelomil zakonsko zvestobo, ne more več skupaj bivati. To je Wolf, na katerega so Vsenemci tako ponosni, da ga imenujejo „diko nemškega naroda.“ Naj ga le imajo, mi jim ga ne zavidamo.

Sv. Anton v Slov. goricah. Predragi, — pa tako ne smem reči, predrag pa res nisi, preljubi „Domoljub“, tako bo menda prav! Iz naše fare se malokdaj kaj bere v tvojih vrsticah. Saj med nami ni veliko novic, pa če prav se katerikrat kaj znamenitega zgodi, ne obesimo tega precej na veliki zvon. Beremo Te prav pridno, ker veliko novega in lepega prinašaš med nas. Vsi, ki smo naročeni nate, komaj pričakujemo, da nam boš zopet kaj novega prinesel. Pa sprejmi tudi od nas par vrstic. — Dne 28. januarja okrog 7. ure zjutraj se je zgodil v Ivanjskem vrhu pri sv. Antonu v Slov. goricah strašen roparski umor. 32letni Miha Veidinger, ki je sploh znan kot človek, pripravljen za vsako hudobijo, je zadavil 56letno Rožo Hvalič in oropal njenega 80letnega očeta. Hudodelstvo je storil takole: Stari Hvalič je ležal še v postelji; bilo je seveda zjutraj. Roža, ki je živela pri svojem očetu, je imela opravka zunaj hiše. Kar stopi v sobo možak z zamazanim obrazom in zahteva od Hvaliča denar: „Denar ali pa boš mrtev!“ Starec se ni mogel braniti in ropar je predjal vse, kar mu je pod roke prišlo. Nazadnje je oblekel Hvaličeve škornje in obleko, omil se je v sobi in potem odšel; svojo suknjo pa je vrgel v peč, da bi zgorela. Sedaj se je šele starec upal iz sobe in je hotel poklicati svojo hčer. Ko pride v kuhinjo, vidi svojo hčer obešeno. Ropar jo je najprej zadavil in potem obesil. Hvalič je na to šel klicat sosede. Morilec je v tem času izginil, ali v peči so našli orožniki ostanke suknje in v nji ostanek vojaške knjižice, glaseče se na ime Miha Veidinger, katerega so sicer iskali po vseh slovenskih krajih, pa tudi drugod. Boji se ga vse, ker je znano, da je svoj čas streljal na svojega lastnega očeta. Poskusil je večkrat vlomiti v tuje hiše, enkrat celo z nožem v roki. Končno so ga dobili 24. februvarja zjutraj. Toraj tri tedne se je

zločinec skrival po štalah in hostah, a sedaj so mu prišli na sled. V tem času je storil veliko hudobij; večkrat je v shrambe vlomil, vse oropal, kar mu je prišlo pod roke. Sedaj mu bo roka pravice vendarle za vedno zvezala roke. Pokojna Roža Hvalič je bila v Marijini družbi; bila je vrlo, pošteno dekle. — Lani in letos je začel zahajati k nam „Štajerc“ ali kakor mu tudi pravimo „Lažnjivi Kljukec“. Razširil ga je nek liberalček, ki presedi ves prosti čas, in tega nima malo, po raznih gostilnah in tu oznanjuje svoje „Ptujске“ nauke. Čuditi se moramo našim kmetom, da se vsedajo na limanice taki osebi in da hočejo vsprejeti pod svojo streho lažnivega in prismojenega „Štajerčka“. Ako hočete prebirati liste, prebirajte „Domoljuba“! „Naš Dom“ in druge naše liste, ki pišejo dostojno, pošteno in resnično. Preljubi „Domoljub“. Nekaj bi še rad poprosil, pa si prav ne upam. „Ribniškemu novičarju“ bi se namreč rad prav lepo priporočil za eno ribniško rešeto. Potreboval bi je tu na Štajerskem, da bi malo prerešetaril naše liberalce in po zgledu ribniškega novičarja poslal v „Domoljuba“.

Iz Rakitne, 9. marca. Če sušec z rivecem ne rije, pa z repom vije. Da bi si ne imel kaj očitati, da je zanemaril svoje navade, nam je precej v začetku pokazal. Tri dni in noči je neprenehoma snežilo, da je padlo snega do 80 cm na debelo in še čez. Vendar ni nesreče brez sreče. Snega je komaj pričakoval neki gospodar iz „Boršta“, ki je v „Hudem koncu“ kupil lesen vezan kozolec. Kako bi ga spravil domov? Povabil je sosede, ki so mu vsi radovoljno pomagali pri zanimivem podjetju. Kozolec so spodaj podolgem in počez zvezali z močnimi tramiči, privzdignili ga in pod stebre, nalik sanem podolgem položili dva hloda. Vpregli so 12 parov močnih volov in mogočno poslopje začne med močnim krikom poganjačev zapuščati „Hudi konec“ in pomikati se proti novi domačiji v Boršt. Malo je še manjkalo, da bi prišel kozolec na svoje novo mesto. Pa glej ga spaka, sredi malega hribčka se spunta. Vse priganjanje in kričanje nič ne pomaga, verige so se kar po vrsti začele trgati. Kmalu bi bilo za obupati. Pa ne, pogum velja! Pripregli so še dva para čilih konj in velikan se uda, hura! V trenutku bil je vrhu griča in nepoškodovan postavljen na odmenjeno mu mesto. Veselo so slavili zmago pri kozarcu dobrega vina, katerega je z veseljem dal gospodar in radostno gledal za svojo hišo s tako malimi skrbmi in stroški postavljen kozolec.

Županstvo iz Iga namerava v soglasju z sosednimi županstvi uložiti prošnjo, naj bi se gradila nova cesta iz Iga čez Rakitno do Cerknice. Ta cesta bi bila velicega pomena zlasti za vojaške strelne vaje, ki se vsako leto vrše v okolici Kožljeka. Vo-

jaki bi z veliko manjšim trdom in stroški ter v hitrejšem času dospeli iz Ljubljane v Kožljek kakor sedaj; za nas Rakičane pa je večjega pomena, da bi se popravila in med deželne ceste sprejela sedanja cesta do Preserja, po kateri je veliko prometa z lesom iz obširnih gozdov. Zato ne bomo odnehali in ponavljali svoje prošnje, dokler ne bomo uslišani. V jeseni se otvori v Rakitni enorazrednica, šolsko poslopje je dovršeno. Tudi pri nas se obeta na predek

Iz Bohinjske Bistrice, 11. marca. Tako ganljivo spreveda Bistrica že dolgo ni videla, kakor v torek 10. t. m. K večnemu počitku smo spremili vodjo pevcev, prednika-starosto mladeniške Marijine družbe, blagega prijatelja Lovrenca Ravnik.

Ranjki — obče poznan z imenom Zadnjekov Lorenc — odlikoval se je s tolikimi vrlinami, da si štejem v dolžnost mu s temi vrsticami postaviti skromen spominek.

Od zgodnje mladosti bil je delavec in pevec. Marsikomu je še v blagem spominu družabno življenje ob času, ko je cvetela železna obrt znane tovarne pri Gospodu in na Pozabljenem ob šumeči Bistrici. Cesta med Bledom in Bohinjem bila je obljudena z vozniki. Bistrico so poživili delavci-kovači.

Ponoči in podnevu gromelo je v tovarni kladivo nad razbeljenim železom, iz livarn lilo je lik kači raztopljeno železo v razne modele. In delavci bili so dobre volje. Ti so bili ondaj s svojim petjem, zlasti še z lastno godbo, prvi faktor v Bohinju.

Duša pevcem, vsemu pevskemu zboru bil je viskdar naš Lovrenc. Za petje ni bil nikdar pretruden, naj bi bil po napornem delu še tako izmučen. Klical, zbiral je pevce k vajam ter jih vabil tudi v najtežjih proizvodih. Bil je talent, dasiravno priprost delavec. Petje bilo mu je edino veselje, edina skrb.

Zlasti mu je bilo pri sreč pravilno, cecilijansko petje. Zaradi petja je pretrpel marsikatero zabavljico. — Pred nekaj leti bil je vpokojen s pičlo mesečnino 16 kronami. Ta leta pokoja bila so leta dela za čast božjo — za lepo vzvišeno cerkveno in narodno petje. Smelo trdim, da tudi v marsikaterem mestu ni tako pravilnega petja, zlasti ob velikih praznikih, kakor pri nas. Kajpada zasluga je ranjcega Lovrenca. Kot vodja pevcev postavil si je časten spominek; pomnili ga bodo rodovi za nami.

Bil je vzgled krščanskega življenja.

Komaj je pomladansko solnce raztopilo snežno odejo, že je bil Lovrenc na pokopališču, da zravna in zrahlja grobe ranjcih. To božjo njivo je on najraje obdeloval. Zares! Pokopališče bilo je v poletnem času vsled njegovega truda duhteč cvetličnjak.

Sam iskreno pobožen, gojil je pobožnost pri drugih. Vodil je natančno bratovščino sv. Detinstva, sv. Uršule vence zbiral in pošiljal, molil ob nedeljah uro bratovščine presv. R. T. Bil je vsako jutro prvi v cerkvi; zadnji se je ločil od Gospoda v tabernakeljnu.

Koliko ur da je preklečal pred Najsvetejšim, to ve On, kojega je on tako iskreno ljubil.

Rad in udan je umrl. Le eno skrb je imel, kaj bo s petjem, ko njega ne bo. Da bi Bogu na čast pel, rekel je, bi živel rad še 100 let. Še par ur predno je umrl, je obljubil prositi Gospoda v nebesih, da oživi in ohrani cerkveno petje v župniji. Da, dragi Lovrenc, Ti si se dobro vojskoval, tek dokončal, vero in sicer živo vero ohranil, sedaj Ti je prihranjena krona pravice.

V nebesih vživaš plačilo, novo pesem poješ; za Jagnjetom hodiš, kamorkoli gre. I. P.

Iz Toplic. Kako se jeze in so poparjeni! „Kdo pa? in zakaj neki?“ Liberalci topliški. Zelo so se namreč varali. Vsi so mislili, da ustanovljajoča se zadruga na Toplicah nikoli pod nobenimi pogoji ne bode dobila potrjenja od okrožnega sodišča. Govorili so, in to celo tisti, ki so nekaj latinskih šol z dobrim in nedobrim vspehom dovršili, da so zvedeli, od popolno gotove strani, da topliška zadruga ne bode nikoli potrjena. In zdaj! Črno na belem je zopet zapisano, da je zopet potrjena, in da sme pričeti s poslovanjem. Delali so pač račun brez krčmarja. Hudo so se torej vrezali s svojim predrznim govorjenjem. Od tod torej njih jezica. Pa nič ne de.

Povem Ti, ljubi moj „Domoljubček“, da zopet potrjena. Saj je menda Tebi in vsem Tvojim bralcem še v spominu, da je veleslavno novomeško okrožno sodišče že dne 9. decembra leta 1901 potrdilo v bistvu ista pravila kot sedaj. Vsled tega je zadruga mislila pričeti s poslovanjem dne 1. marca l. 1902. Nakupila je blago in vse vredila. A glej ga spaka! Iz različnih vzrokov je nadsodišče v Gradcu vsled pritiska deželne vlade prepovedalo kmetijsko društvo in sicer čez tri mesece potem, ko so bila pravila potrjena, in le par dni, predno bi se morala odpreti zadruga. O vzrokih pišem enkrat posebej. Najbrže bomo še o tem govorili pred sodiščem. Kaj torej početi? Blago tu, poslovodja tudi. Načelnik je lepo na tistem hitro vzel obrtni list in s tem vso odgovornost na svojo osebo. S tem smo nekatere gospode malo prekanili. Hudo so se jezili. Potolažili so se malo kesneje, ko so zvedeli, da smo bili za to predrznost ne vem že po katerem paragrafu kaznovani z globo 10 K. No, na to veselje bi bili radi še kaj več plačali!

Na to smo začeli ustanovljati novo društvo. Imeli smo nič manj kot šest ustanovnih shodov;

popravljali smo pravila kakor smo vedeli in znali; pa ni in ni bilo prav sedaj to, sedaj pa zopet drugo ne. Dobili smo od mnogih društev že potrjena in registrovana pravila in ista vložili, misleč, kar je drugod potrdilo in to celo ravno isto sodišče, bode tudi nam z isto pravico. A varali smo se.

Še-le na zadnjem ustanovnem shodu dne 15. februarja 1903 (prvi je bil že dne 16. maja 1901) smo bili tako srečni, da smo pravo „pogruntali“. Vidiš, dragi bralec moj „Domoljub“ kako izborna morajo torej biti, in vsakega slabega zrna očiščena naša pravila. Če jih potrebuješ, kar piši, pa ti jih radi pošljemo.

Mnogo smo trpeli. A hvala Bogu! Ravno to trpljenje nas je ojačilo in še tesneje združilo. Le par že vpisanih se je dalo zbegati; zato pa smo pridobili zelo častno število novih in celo takih, ki so spočetka bili nasprotni združni misli.

Sedaj pa gremo vnovič radostno v nov boj. Saj ne delamo za svoj žep, ampak v korist našega do-brega, a žalibog, revnega ljudstva.

Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi,

A delo in trud naj nebo blagoslovi!

Topličan.

Od Sv. Gregorija, 12. marca. Pa je nimamo sreče. Kako smo se veselili sobote pred kvaterno nedeljo. Vsaka vas je pripravljala svoj kres, vsak griček bi bil plapolal v čast velikemu Leonu. Ves teden tako gorak in mil, soboto zjutraj pa — sneg in metež. Toda tudi sneg nas ni potlačil, tudi sneg nas ni potlačil, tudi sneg ni zadušil ognja ljubezni v srcih naših do svetega starčka očeta našega. Ob sedmi večerni urj oglasil se je naš veliki zvon, pač prvak med zvonovi ribniške dekanije, ne po teži sicer, a po glasu in naznanil s svojima bratcema, da se obhaja prihodnji dan redko slavlje. Zatrepetala so naša srca ob njegovem glasu, zatrepotali so pa tudi kresovi po naših gričih, žal, da smo jih radi megle mogli videti le nekaj čez petnajst.

Veličasten bi bil razgled ta večer raz naših višin, ko bi pred našimi očmi velik del slovenske zemlje plapolal v kresovih. — Slišali smo namreč, da so se vršile po vseh župnijah naše dekanije ve-like priprave za ta slavnostni večer. Toda ni nam bilo dano, zato so pa v nedeljo toliko živahnejše plapolala naša srca pri cerkvenih slovesnostih o ljubezni do sv. Očeta in gori do neba za blagor njegov.

Z Roba. K. s. izobraževalno društvo je bilo priredilo dne 22. febr. že drugo predavanje. Predaval je domači učitelj g. Ivan Štrukelj o nezmernem pijančevanju in njega posledicah na naše telo, um in gmotno stanje. Vrli dekleti Katinka Jakše in Marija Rutar sta bili pa prevzeli ulogi Lenice in Ivanke v

Sarđenkovi „Samostanski liliji“.

Društvu sta umrla dva uda. Pri pogrebih je bilo društvo častno zastopano in društveni pevci so peli ob pogrebu: „Na grobeh“ in „Nad zvezdami“.

Eden izmed umrlih udov Ivan Zgonc je bil župan skozi 29 let. Blag spomin možu! Ne vemo ne dneva ne ure — kdaj nas zgrabi bela žena — smrt. Luka Klančar, naš cerkovnik, je umrl pri na-pravljanju voza, da bi odpeljal prašiče. Bil je vzoren krščanski mož!

Na Vel. Osolniku je zgorelo neko poslopje; za-žgali so otroci. Stariši pazite na otroke, da vam ne bodo jemali užigalic. Če bi bila sapa, zgorela bi bila vsa vas. In še precej jih je, ki niso zavarovani! Hranilnica in posojilnica vrlo napreduje. Na občnem zboru smo zvedeli, da ima skoraj 200.000 K pro-meta. Čistega dobička 1600 K. Lepi denarci!

Prošnji, da bi se naša cesta razširila, deželni odbor ni ugodil. Zavira baje okrajni cestni odbor! Kmetje ne smejo voziti ponoči brez luči, a neki mož postave se je vozil na pustni torek v laške šeme, kakor pravijo — brez nje.

Iz raznih krajev. — Iz Š m i h e l a p r i N o - v e m m e s t u. Tu se je papeževa 25letnica sijajno praznovala. Zvečer pred 8 marcom je bil Šmihei krasno razsvetljen. Najlepše razsvetljena je bila farna cerkev, potem nunski samostan in deška šola. Ljudstvo je razsvetlilo svoja okna samo od sebe, ne da bi jih kdo na to opomnil. To gotovo priča, da je naše ljudstvo iz srca udano poglavarju vesoljne cerkve. V zvoniku je plapolala velikanska papeževa zastava, in okolico pa je razsvetljeval velik kres. — G o z d p r i K a m n i k u. Novoizvoljeni župan za tukajšnjo občino Lovrenc Urh se je odpovedal tej častni službi zaradi bolehnosti. Pri drugi volitvi je bil izvoljen županom njegov brat Mihael Urh, po domače Javornik, z Gozda hšt. 9. Tudi ta se je branil prevzeti ta posel, pa nazadnje se je vendar udal in prisegel dne 17. febr., ravno jeden mesec po občinski volitvi, in zasedel županski stol. Svetovalca ostaneta ista. Naj dela za blagor občine! — Tu je dne 21. februarja t. l. posestnikova žena Kladnik Marija z Žage hšt. 2 povila trojčke. Eden je bil mrtev, drugi je umrl čez pol ure, tretji pa živi. Vsi trije so bili dečki. — Iz Z g o r n j e g a T u h i n j a. Zapustili so nas naš ljubljani župnik Janez Zabukovec in se preselili na gorenjske Jesenice. Delovali so pri nas pet let in tri mesece in pol, a storili delo desetih let. Mnogo se je v fari spremenilo, zlasti po čveterih Marijinih družbah so vse stanove bi rekel prenovili. Tuhinjska fara vrlega župnika nikoli ne bo pozabila. Blagoslov božji Vas spremljaj v novem vinogradu Gospodovem! — S v e t i D u h n a d K r š k i m. (Nove orgle.) Dne 2. prosinca je

bila pri nas kolavdacija novih orgel, katere je izdelal g. Ivan Nareks, izdelovatelj orgel v Anji vasi pri Celju. Kot revizor je bil določen g. Karol Bervar, vodja ceciljanske šole v Celju. G. Nareks je pokazal s tem svojim prvim delom, da si je pridobil doma in v tujini toliko znanosti v tej stroki, da se lahko šteje med najboljše mojstre v izdelovanju orgel po najnovejšem zistemu. Da razume izdelati orgle primerno akustiki cerkve, je pokazal tudi pri teh orglah. Dva izvedenca sta izjavila, da enakih orgel ne more nobeden vesten izdelovatelj napraviti za manjšo ceno nego 3400 K; a stanejo le 2400 K. Priporočamo g. Nareksa vsem ž. g. župnikom in slavnim cerkvenim stavbenim odborom kot izbornega in vestnega izdelovatelja orgel. Tu velja pregovor: Delo hvali mojstra. — Iz Dobropolj. Pri nas imamo c. kr. pošto na Vidmu poleg farne cerkve: uradne ure ob nedeljah so od 8.—10. in od 11.—12. ure dopoldne. Ker ob delavnikih nimamo časa hoditi na pošto, zato slednji porabi to priliko in je ob teh urah taka gnječa, da je težko priti na vrsto. Poštni sel raznaša namreč pisma samo po Vidmu. Ali bi ne bilo umestno, ako bi se po naših velikih vaseh napravili poštni nabiralniki in nastavili pismonoše, s čemer bi se ljudem jako ustreglo. Želimo, da merodajni krogi kaj storijo v tem oziru. — V kratkem bo pri nas shod za domačo prešiborejo. Dne 1. marca se ni mogel vršiti, ker se nismo imeli pravil. — V Strugah pa zopet postavijo parni mlin.

Slovenski novičar.

Jubilej sv. očeta se je v Rimu, kamor je z Dunajčani popotovalo tudi okoli 100 Slovencev, kar najslavesneje praznoval. Dne 8. marca pa se je jubilejska slovesnost obhajala po vseh cerkvah v naši škofiji in od vseh strani se poročilo, da se je to praznovanje povsod najbojstojneje obneslo. Prejeli smo o tem veliko dopisov, da nam jih nikakor ni mogoče (tudi okrajšanih ne) prebrati. O rimskih slovesnostih in nekaterih domačih je že poročal in bo še „Bogoljub“; mi samo kratko sestavljamo slovensko ljudstvo je zopet sijajno dokazalo svojo udnost do sv. stolice; pokazalo je, da ma tudi najsrdečiji naslovi nasprotnikov ne iztrgajo iz srca sv. vere. Pa ne samo dežela, tudi

Ljubljana je pokazala, da ima v svoji sredi mnogo zvestih src, ki bijejo v ljubezni za sv. očeta in sveto cerkev. Slovesnost v stolnici na predvečer 3. marca je izpadla veličastno, kakor smo že poročali; dne 8. marca so bile vse ljubljanske župne cerkve do zadnjega kota napolnene častivcev Leona XIII; zlasti pa se je obnesla „slov. krščansko-socialna zveza“, ki je priredila pravo manifestacijo za svetega očeta. Nunska cerkev je bila polna samih možakov, ki so po prelepi cerkveni slovesnosti korakali v veličastnem sprevedu z godbo na čelu po mestnih ulicah ljubljanskih mimo istega magistrata, ki se je s svojim znanim sklepom osmešil pred celo deželo. Naposled je bila prekrasna slavnost s petjem, živo sliko (delavski stanovi se klanjajo Leonu XIII) in celo vrsto govorov, v katerih so priprosti delavci z navdušeno besedo slavili Leona kot delavskega papeža. Ti delavci-govorniki so res častno rešili svojo nalogo. Odposlala se je čestitka sv. očetu in po navdušenem sklepem nagovoru je presvetli knezoškof pričujočim podelil sv. blagoslov. Ti delavski častilci sv. očeta so s to sijajno proslavo počastili sebe in rešili čast — Ljubljane. Ljubljanski liberalci pa uživajo sedaj redko čast, da so v surovosti in zarobljenosti prvi na celim svetu!

Krepak odgovor ljubljanskemu občinskemu svetu je dal knezoškof dr. Jeglič na njegov sklep, da se ne vdeleži papeževemu jubileju. Med drugim pravi: Dopis magistrata z vso uljudnostjo in odločnostjo vračam ... zraven pa sporočam občinskemu svetu stolnega mesta svoje globoko obžalovanje, da je dotični predlog sploh dopustil in zraven še molče pritrtil presurovi žalitvi sv. cerkve in vsega duhovskega stanu, ter javno stopil v vrsto onih ljudi, katerim je naloga, grditi duhovski stan. „Slovenca“ in sorodne liste priporočam (liberalci so mu namreč to oditali) ker je njihova glavna smer taka, da jo kot škof lahko odobravam, liberalne pa prepovedujem, ker je njihov glavni pravec tak, da ga kot škof popolnoma obsojam, ter sem dolžan, vse vernike ljubljanske škofije svariti pred nevarnimi zmotami dotičnih listov. Naj Bog podeli nebeški svoj blagoslov Ljubljani in vsem njenim prebivalcem. Anton Bonaventura, knezoškof. — To je pač odgovor, kakoršnega so liberalci zaslužili!

Klub katoliško-narodnih poslancev v deželnem zboru kranjskem in papeževa petindvajsetletnica. Načelnik kluba katoliško narodnih poslancev doktor Ivan Šusteršič je poslal o priliki papeževe petindvajsetletnice sv. očetu nastopno brzojavko: „Eminenci kardinalu Rampolla, Rim. Klub katoliško-narodnih poslancev deželnega zbora kranjskega se s hvalečnim srcem spominja jubileja papeža Leona XIII,

najboljšega svojega voditelja in očeta, po katerega vodilnih idejah se v svojih težkih naporih vedno izkuša ravnati, in prosi za vse svoje člane apostolskega blagoslova.“ Na to brzojavko je prejel sledeči odgovor: „Dr. Ivanu Šusteršič, Ljubljana (Avstrija). Sveti oče je z največjim veseljem sprejel tudi čestitke in voščila katoliških poslancev kranjske vojvodine in vsem podeljuje apostolski blagoslov. — M. kardinal Rampolla.“

† **Župnik Avgust Turk.** Dne 14. t. m. je po kratki bolezni umrl župnik v Ihanu č. g. **Avgust Turk.** Rojen je bil v Ljubljani 13. oktobra 1852, v mašnika posvečen je bil 27. junija 1876, služboval je kot kapelan v Polhovem gradu, Mengšu, Borovnici in Tržiču; leta 1887 je postal župnik na Jančem, leta 1891 je dobil župnijo Koroško Belo, od koder se je preselil lani spomladi na podeljeno mu župnijo Ihan. Bil je brezmadežen, pobožen, blag in ljubezniv značaj. Povsod, kjer je služboval, si je pridobil ljubezen in spoštovanje ljudi. Letos je želel potoovati v Rim in se že oglasil, pa je obolel za udničo, katera mu je po tritedenski hudi bolezni zadala smrt v najlepših moških let. Naj v miru počiva!

† **Ivana Mavriča**, vpokojenega kurata, so našli dne 10. marca zjutraj mrtvega v Tivoliju. Nesrečnež se je ustrelil v sence. Vsled srčne bolezni je bolehal že leta in leta, iskal je po raznih krajih olajšave. Zadnje mesece ni skoro nič več zaspal. Ta slabost mu je omračila duha, da si je tako žalostno prestrigel nit življenja. Pokojnik je bil rojen v Metliki 17. junija 1847, v mašnika posvečen 14. avg. 1870. Služil je do leta 1874. v tržaški škofiji, odslej v ljubljanski in sicer kot kapelan v Stopičah, v Št. Lovrencu, v Šent Janžu, v Šent Jerneju, v Dolenji vasi, v Sodražici in v Podbrezju. Leta 1885. je prišel za kurata na Ustje. Vsled silne bolehnosti je prosil leta 1895. za pokojnino, ki mu je bila tudi dovoljena. Odslej je živel na raznih krajih. Lani se mu je bolezen shujšala. Šel je v Metliko, v Kandijo, potem v Leoninum, kjer je zadnje dni prebival. Zdravniki, ki so ga raztelesili, so potrdili, da je imel hudo srčno napako in da mu je kri prišla v možgane, vsled česar se mu je omračil duh. R. I. P.

Umrl je pri Sv. Ivanu pri Trstu tamošnji kapelan č. g. **Ivan Zupančič**, rojen 15. julija l. 1867. na Jami na Kranjskem. Bil je zvest sin svojega naroda. Naj v miru počiva!

† **Mati dr. Jan Ev. Kreka.** Umrta je dne 9. marca v Selcih nad Škofjo Loko **Marija Krek**, učiteljeva vdova, mati č. g. dr. Kreka. Rojena je bila pri sv. Gregorju nad Ribnico. Bolehala je že dalj časa. Nazadnje je kap pospešila njeno smrt. Pogreb se je izvršil jako slovesno. Ob 9. uri je g. kanonik Suš-

nik v spremstvu mnogo gg. duhovnikov blagoslovil pri hiši truplo in pevci so zapeli žalostinko „Nad zvezdami“. Nato se je jel pomikati spreved v cerkev. Na čelu spreveda so korakali šolarji z zastavo, za šolarji „Marijina družba“ z zastavo, „Gospodarska zadruga“ z vencem in zastopniki in zastopnice „Slovenske kršč. socialne zveze“ z zastavo. Pred cerkvijo so naredili člani „Gosp. zadruge“ in „Slov. krščanske socialne zveze“ špalir. Nato je daroval med molitvami duhovnikov g. dr. Krek sv. mašo. Po tej maši je daroval slovesno zadušnico gosp. kanonik Sušnik. Po sv. maši so se opravile še navadne molitve pri krsti, na kar se je jel pomikati spreved v istem redu na pokopališče, kjer so truplo položili v grob. Naj počiva v miru ona dobra in plemenita mati, ki je slovenskemu narodu dala našega doktorja **Kreka**!

Prestave. Č. g. **Jožef Potokar**, kapelan v Kranju, je prestavljen za beneficijata v Smartin pri Litiji, na njegovo mesto pride v Kranj č. g. gospod **Vojteh Hybášek** iz Smlednika in na tega mesto č. g. **Karol Čuk** iz Fare pri Kostelu.

Mašnikovo posvečevanje. Premil. g. knezoškof ljubljanski dr. Anton B. Jeglič je podelil diakonu in katehetu v Kočevju č. g. **Karolu Grossu** red mašništva.

Umeščena sta bila č. g. **Avguštin Šinkovec** na župnijo Škofjo Loko in č. g. **Ivan Štrunkelj** na župnijo Zgornji Tuhinj.

Osebnosti. Č. g. **J. Zabukovec**, dosedaj župnik v Zgornjem Tuhinju, gre za župnega upravitelja na **Jesenice**. Č. g. **Dominik Janež**, dosedanj župni upravitelj v **Studenem**, je bil vmeščen kot župnik na tamošnjo župnijo; č. g. **Jurij Jaklič**, župnik v **Gotenici**, je prezentiran za župnijo **Kočevsko Reko**.

Salezijanci na Rakovniku pri Ljubljani ustanavljajo **nabožno družbo** za **zgradbo nove kapelice**. Ud te družbe lahko postane vsak, kdor plača vsaj eno krono za novo kapelico. Za vse dobrotnike se bo darovala sv. maša vsako prvo soboto v mesecu. Udje nabožne družbe, živi ali mrtvi, postanejo deležni poleg sadu mesečne sv. maše še: a) vseh pobožnosti, ki jih opravljajo gojenci salezijanskega zavoda na Rakovniku v svoji kapelici, b) vseh molitev in dobrih del, ki jih opravljajo salezijanci in njih gojenci po vseh svojih zavodih. Darovi bodo služili za gradbo in ohranitev nove kapelice. Darovi naj se pošiljajo vodstvu salezijanskega zavoda na Rakovniku pri Ljubljani. Dobrotnikom pošljemo v dokaz in znamenje, da smo dobili dar, podobico Marije Pomočnice. — Mi Salezijance, kot smo že opetovano storili, pri njihovem blagem podjetju prav toplo priporočamo.

Železnica Kranj-Tržič. Poslanski zbornici je predložila vlada načrt zakona glede gradnje 15 km dolge normalnotirne lokalne železnice Kranj-Tržič. K skupnim stroškom v znesku 2,070.000 K bo prispevala država 1,750.000, dežela 150.000, zasebniki pa 170.000 K.

V Gradiško so prepeljali iz Novega mesta Franca Frančičca, ki je bil radi umora svoje žene po miloščen na dosmrtno ječo.

Snubca svoje matere ubil. K novice pod tem naslovom nam poroča Rud. Pogačnik iz Kropa, da je dobil pri sodnji po § 412. kaz. zak. 48 ur zapora, in pravi, da ni ubil snubca svoje matere Janeza Fajfarja. Pogačnik pravi, da je po komisiji okr. sodnije dokazano, da Fajfar ni imel nobene zunanje in notranje telesne poškodbe, ampak da je od kapi zadet umrl. Pravi tudi, da se v oni hiši ni celi dan žganjalo in pepelilo. O tem dogodku v Kropi so poročali tudi drugi listi.

Skupnega potovanja ameriških Slovencev v staro domovino ne bo letos. Kakor se poroča iz Joliet, so ondi sklenili za letos odložiti skupno romanje ameriških Slovencev v Rim, ker nima noben slovenskih ameriških škofov to poletje časa voditi romanja vsled važnih pastirskih zadržkov.

Zopet potres. Dne 16. febr. zvečer ob 8. uri 59 minut 10 sekund, je zopet obiskal Ljubljano in deželo potres. Čutili so potresni sunek posebno prebivalci višje ležečih stanovanj, kjer je povzročil potresni sunek mnogo strahu. Nekateri ljudje so skakali iz postelje, drugi zopet preplašeni skočili po koncu. Mnogi ga pa niso čutili, dasi je bil po zaznamovanjih v potresni opazovalnici eden najmočnejših sunkov, in bi bil če bi bil prišel z večjo hitrostjo, brezdvoma napravil veliko škodo. Zanimivo je, da se je potresni sunek obnovil ravno ob obletnici zadnjega močnejšega potresnega sunka, ki se je pojavil 16. februarja leta 1901. ob 9. uri 6 min., 22 sekund in je bil po moči četrti izza potresne dobe. Posebnih škod ta potresni sunek ni napravil. Tudi v okolici so čutili potresni sunek, kakor tudi po raznih krajih na deželi.

Blazni zažgal kozolec svojemu očetu. 15 letni blazni Jožef Brulc iz Volavč je zažgal kozolec svojega očeta. Pogorela je tudi bližnja šupa. Škode je 1060 kron, zavarovalnina znaša le 400 kron. Blazni deček je veselo skakal okolu ognja.

Bratec bratcu odsekal roko. V Podgradu je šestletni sinček posestnika Antona Ceka sekal palice. Ko je zamahnil, da preseče palico, zagrabil je 17 mesečni njegov bratec Fran za palico in Anton je odsekal bratcu desno roko nad dlanjo.

Knezoškofovi šolski zavodi pri Št Vidu bodo ako Bog dá srečo, odprti v jeseni l. 1904.

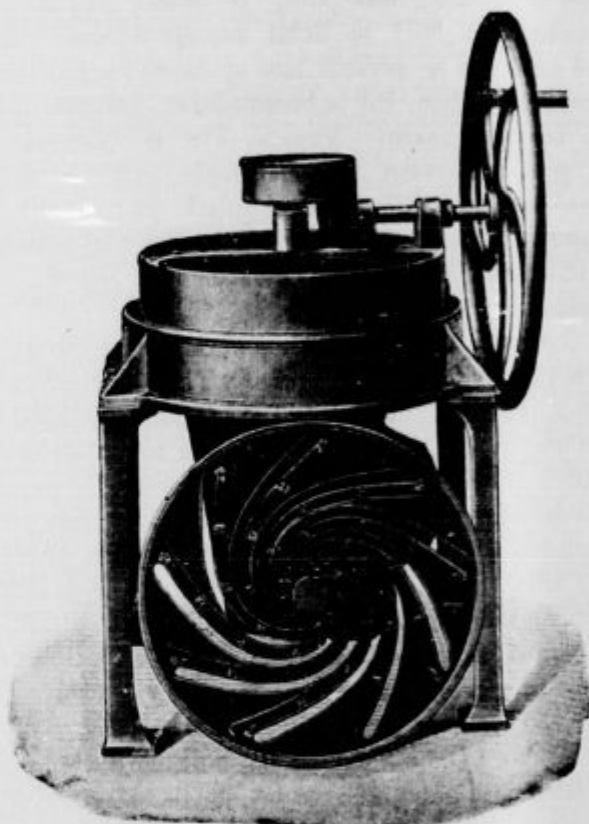
Narodno gospodarstvo.

Novodobno seljarsko orodje

(Opisuje Slovenčev.)

Avstrijski kmetovalci sploh še posebej slovenski smo zelo v težavnem položaju in ta položaj se grozi še znatno poslabšati vsled nam neugodnega bodočega carinskega tarifa v Nemčiji. Človeku, ki se potaplja, služi vsaka slamica dobro, oprime se je, upajoč rešitve od nje.

Koliko bolj se mora naš propadajoči kmečki stan oprijeti močnih brunov, ki mu jih kažejo edini pravi njegovi prijatelji v obliki — kmetijskih za-

Strojni nož za zelje.

drug. V teh vidijo vsi oni, ki nimajo mesečne in večne slepote na očeh, kakor slovenski liberalci, mogočen zid, ki utegne grozeči hudournik propada ne samo ustaviti za trenotek, ampak tudi za naprej razpeljati razne nalive tako lepo enakomerno, da ne bodo mogli več škodovati lepemu polju kmetijskega blagra. Kajti zadruga so poklicane igrati ne le v gospodarskem, marveč tudi v obče državljanskem življenju še veliko nalogo.

Med težavnejše naloge združništva spada razpečavanje kmetijskih pridelkov, posebno če je treba le-te popreje še pripraviti in predelati za kupovalca. In vendar tiči v tem predelavanju sirovih

poljskih pridelkov na drugi strani zopet imeniten del rešitve one uganjke, ki pravi:

Delal jaz, drugi vedril,

Stradal jaz, drug se gostil.

č o i af [ex

Pri nas je precej krajev, ki se pečajo z zeljarstvom. To je ena onih panog, kjer se kaže blagi vpliv gesla „vsi za enega, eden za vse“ posebno očitno. Vsled dejanskih uspehov v tej stroki, o katerih je poročal naš list v priprostem poročilu v 1. letošnji številki, so se ljudje v več krajih zavzeli za združništvo v tej stroki in bi jim utegnil ustreči z opisom glavnih pomožnih sredstev za skupno ribanje zelja.

Vsak si namreč lahko misli, da velikih množin glav, za 10—20 vagonov zelja ni zlepa zribati na roko, kot smo vajeni doslej. Res je sicer, da imamo v jeseni nekoliko več časa, zlasti ob deževji, a pomisliti je treba 1. da blago v glavah, ki dolgo leži, začne gnjiti v kupu in 2. da potrebujejo naši odjemalci od nas tudi preje blaga in ga jim zadruga pri počasnem ribanju na roko ne more poslati. Saj je pa tukaj ročno delo tudi popolnoma neumestno, ko imamo za navadne nože izvrstno nadomestilo v strojnem nožu, kot ga kaže slika.

Stroj je sestavljen duhovito, ima srpasto zakrivljene, jeklene kline, s katerimi dobimo lahko najfinjše, kakor tudi bolj debele zeljnate zrezke. Naša slika kaže stroj, ki se goni z roko (za 2 moža); mesto kolesa pa se lahko namesti „šajba“ za jermen in se goni stroj, kakor tudi drugi spodej opisani stroj s konjem v geplju. Tak stroj z 9 noži nariba v eni uri po 12—20 q (met. stotov) zelja in stane 250 K, večji za 20—30 q na uro stane 320 K in največji z 11 noži (25—40 q na uro) 365 K.

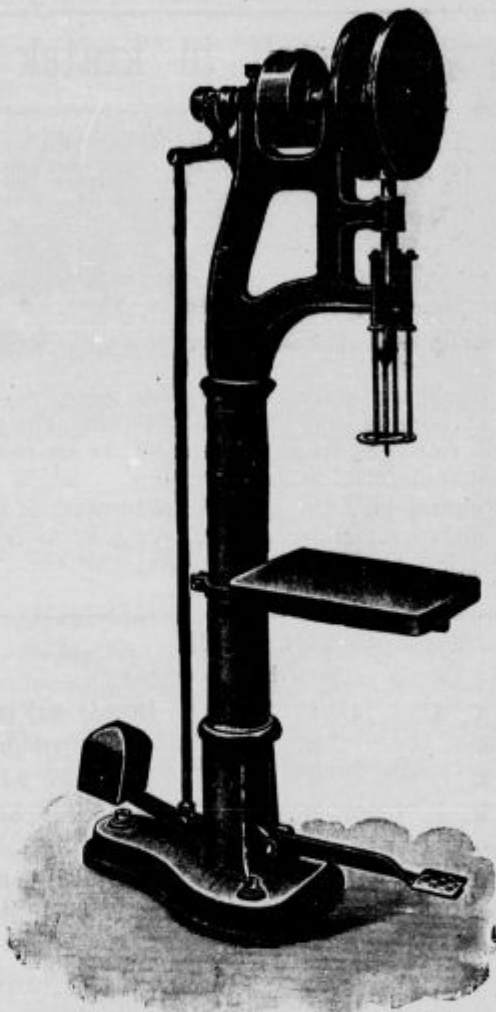
Je-li vredno napraviti ta stroj? Svinčnik v roko in računaj!

Za 10 vagonov zelja rabiš dobrega delavca in temu moraš plačati 100 dnij najmenj po 2 K na dan, znaša 200 K. Z gepljem zribaš s pomočjo srednjega goriimenovanega stroja 10 vagonov zelja v 5 dneh in stane vse delo recimo 30 K; tako da je stroj drugo leto že popolnoma poplačen s prihranjenim delom.

Še več nego ribanje samo zamudi morda rezanje zeljnatih glav na dvoje in nasekovanje štorov. Dober ribar mora imeti za seboj 2 človeka, ki mu za sproti narezujeta in nasekavata zelje. Recimo, da imamo za to lahko delo ženske po 1 K 20 v na dan; 2 ženski, vsaka 100 dni znaša 240 K za 10 vagonov zelja. Tukaj se dá lepa svota prihraniti s tako imenovanim nasekovačem, ki ga vidite v 2. sliki.

Prirejen je tudi vže za jermen in vratilo (gepelj), dasi se dobi tudi na roko. Stane res 400 K, toda če pomislimo, da drži v hitrosti dela „štih“ gori opisa-

nemu strojnemu nožu, bomo umevali ceniti njegovo vrednost. Tudi ta stroj je pri večji množini zelja poplačan že drugo leto, tembolj ker prevzame nase tudi še samo polovico stroškov za gepelj; en konj namreč oba stroja, strojni nož in nasekovač prav zlahka goni.

Nasekovač za zeljnate štor.

Pri tem stroju imamo na desni gori navzdol obrnjen sveder, ki se zelo hitro vrti, ki nam zreže štor v fine zrezke in do konca izpolnijo celo nalogo še noži. Na ta način se prihrani 15 odstotkov blaga nasproti onemu ravnanju, ko bi hoteli štor izrezavati. Stroj ima močno železno stojalo. (Oba stroja je dobiti po „Gospodarski Zvezi“ v Ljubljani.)

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 10. — Ali se dobi gledališka igra „Sv. Jožef“? Kje? (Fr. S. R. p. R.)

Odgovor: Kolikor je nam znano, je bila pred par leti v „Vrtcu“ natisnena igra „Egiptovski Jožef“. Tudi smo čitali, da so jo lansko leto igrali pri sveti Barbari pod Mariborom z izvrstnim uspehom.

Listnica uredništva: Kozjanski vsevedež: Ker niste držali besede in prekoračili obseg dopisa, zato tudi mi ne moremo držati besede in priobčiti dopisa. Bodite torej kratki. — Žirovcu: Tudi Vaš dopis je tako »lisast«, da smo ga vrgli v koš! — Iz Ponikev pri Dobropoljah: Če priobčimo dopis, bo rodil samo prepir. Čemu torej? — Umetnemu pritrkovalcu na zvonove: Pošljite eno knjžico na ogled, da se prepričamo o Vaši iznajdbi; če želite, Vam knjžico potem vrnemo. Ako je na stvari kaj, potem pr. občimo.

Za smeh in kratek čas.

Izgubljen stava. Anže, ki je stavil, da bo pojedel 15 bobov, gleda žalostno v skledo, kjer je ostal samo še en bob: „Škoda, ko bi vedel, da mi boš samo ti ostal, pojedel bi te bil prvega.“

Pokazal je. Ona: „Kaj ne, ta surovež, že zopet ni hotel plačati stanarine.“ On: „Tega sicer ni rekel, pa pokazal je.“ Ona: „Kako pa? Povej no!“ On: „Po stopnicah me je vrgel.“

Črka H.

(Sestavil F. Debevec.)

a a a	a i j	Besede naj pome-
k	k	nijo: v vodoravni
k	k	smeri: raste na gla-
l l l m n		vi, del glave, kralje-
o	o	stvo, rastlina, jed;
o	o	v navpični smeri:
o r s	s š š	žensko ime, dežela.

Besedni uganki.

I.

(Sestavil Anton Melik.)

a a a a a a a a a a	zver
a b b c c d d e e	država v Evr.
e e h h i i i	riba
i i i i i	bolezen
j j j	število
j k k	m. krstno ime
l l m m n	ptica
n o o p p p p	mora vladati
p r r r r r r r r	ptica
s s s s t t t u v v v	2 m. krstni im.

II.

Beseda prva bolezen znači,
Ki često te po zimi tlači;
Drugo je pa ime
Dotoka Donave.
Če skupaj združiš to,
Kaj nek značilo bo?

Zastavica.

Kaj je bilo pred dnevi v Rimu?

Rebus.

10 10 Dansko' + 5" 001
10 10

Rešitev ugank v zadnji številki.

Demant.

L

k e s
k r o n e
L e o n a v e
s n a g a
e v a
e

Besedne uganke.

I.

Moli in delaj!

II.

K o l o
o s e l
l e č a
o l a r

Rebus:

**Petindvajsetletnica vladanja papeža
Leona trinajstega.**

Vse so prav rešili: Adreaj Porenta v Virmažah, Anton Šraj in Mihael Turk Topolčana; Ivan Brus, učenec v Višnji gori; Pavel Urbanija, mizar v Zagorju; Maks Ozebek v Stari Loki; Marija Sila v Trebnjem; Avgust Rozniček in Mici Opara v Gor. Ponikvah pri Tr. bojem; J. žef Žagar v Stari Loki; Franc Šusteršič, Zdravko Petkovšek, F. Merješič, V. Zalokar, F. Strukelj, M. Kramanja, Ivan Vodnik, Fran Tršar, Ivan Stanonik, Franc Likar, Ivan Melik, Peter Brgant, Fr. Kogovšek, Leopold Brus, Rudolf Tonih, Ignacij Zgancar, Franc Sorčič, Radivoj Privšek, Alojzij Zbašnik in Ivan Prijatelj, dijaki v Ljubljani; Franc Vilfan iz Križne gore; Franc Zorc, Mart. Sirnik in Ant. Jančič, fantje v Dravljah; Rok Kunovar, Alojzij Berlič in Fr. Rožanc, cerkveni pevci v Št. Vidu nad Ljubljano; Vekoslav Levstik v J. pod Sv. Gregorijem; Ivan Gorjup, Radivoj Adamič in A. Gorjup v Andolu pri Sv. Gregorju.

**Prilhodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dné 2. aprila 1903.**

Loterijske srečke.

Line,	7. marca	85	88	23	8	89
Trst,	7. marca	35	48	75	81	13
Dunaj,	14. marca	53	78	61	32	90
Gradec,	14. marca	16	57	71	75	4

Po nizki ceni se prosto-
voljno prodá 29 2

posestvo
v Notranjih Goricah štev. 46
občina Brezovica, ki stoji ob
cesti in obsega hišo s dvema
sobama, shrambo, hlevom, vrt
s kozolcem in 4 1/2 jehov zem-
ljišča. — Več se izve v Ljub-
ljani, Florijanske ulice št. 5.

Več 46 2—1

zidarjev pomočnikov

sprejem takoj proti dobremu
plačilu.

Ivan Ogrln,

zidarski mojster na Vrhniki
št. 218.

➔ A. Sušnik ➔

Ljubljana

Zaloška cesta števil. 15

priporoča svojo zalogo specerijskega blaga, moke, žganja, spirita in ob času setve prava garantirano kaljiva semena, kakor trava, detelja itd. Imam tudi veliko zalogo vseh v železnino spadajočih reči: najboljše vrste železo, traverze, železniške šine, vezi, Romanin Portland-cement, štorje za strop obijati, strešni klej (Dachpappe), okrove za vrata in okna, vsake vrste štedilnike (Sparherde), kotle, bakreno, cinkasto in pocinkano pločevino, mreže za ograjo, peči, pozlačene nagrobne križe, različne žage, srpe in najboljše kose.

Vsakovrstnega orodja za mizarje, kleparje, ključarje in kuhinjske oprave.

Nadalje najboljše vrste slamoreznice, mlatilnice, gepeljne, čistilnice, stiskalnice, zagrada, mlini za žito in koruzo, sesalke (Pumpe), cevi za vodovode. 4 12-5

Dobra postrežba in nizke cene.

Razpis.

Za zgradbo enorazredne ljudske šole v Notranji Gorici se razpisujejo naslednja dela:

I. Zgradba šolskega poslopja:

1. Zidarska in dninarska dela v svoti	7810.— K
2. Kamnoseška dela	388.38 »
3. Tesarska dela	2924.49 »
4. Kleparska dela	397.62 »
5. Mizarjska dela	854.10 »
6. Ključarska dela	1050.— »
7. Steklarska dela	175.55 »
8. Pleskarska dela	151.— »
9. Pečarska dela	230.— »
10. Slikarska dela	52.06 »

II. Šolska oprava v znesku 563.45 »

V skupnem znesku 14791.65 K

ki se bodo oddajala po manjšalni dražbi dne 29. marca t. l. popoldne ob 3. uri, na licu mesta v Notr. Gorici. — Načrti s proračunom so na vpogled pri županstvu Brezovice, v Notr. Gorici, h šna števil. 1.

Jan. Kušar,
predsednik.

Na prodaj je

v vasi Nomenj pri Boh. Bistrici. Mlin ima tri kamne na turbino, stoji tik vozne ceste in prav v bližini, kjer bo železniška postaja. 35 2-1

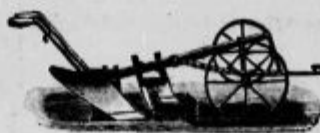
Vpraša naj se pri posestniku Volfa na Nomenju.

V najem se dá oziroma prodá

hiša, hlev in pod

ter druge gospodarske pritlikline na Hauptmanel. Travnika je pet oralov. — Natančno se poizve v prodajalnici 34 4-2

Al. Zorman
Florijanske ulice 7 v Ljubljani.

Spomlad

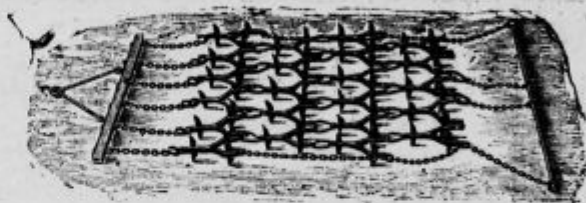
se približuje, treba je toraj kmetiji raznih strojev, to so v prvi vrsti:

jekleni univerzalni plug,

kojega ni potreba nič držati. Plužne kakor tudi plugi so čisto iz železa in jekla, toraj trpežni in tako zboljšani, da živina pri istem manje trpi in lepše orje, kakor naši navadni plugi — sploh najboljše kar se dobi. — Vsakdo naj poskusi in potem naj sodi; če bi kateremu ne ugajal, ni primoran ga obdržati. — V drugi vrsti so:

železne brane za mah.

Njih korist je pri nas še premalo znana. Ker je pri kmetiji živinorejstvo najplodonosnije, treba je toraj v prvi vrsti dobrih travnikov, a to je le mogoče, če se travniki vsako spomlad s tako brano prevlečejo. Dobra brana splača se sama v prav kratkem času. — Te, kakor tudi vse druge stroje za poljedelstvo, potem traverze, železniške šine, cement itd. priporočata po najnižji ceni. 32 3-2

Karol Kavšek nasl.

Schneider & Verovšek,

trgovina z železnino in zaloga poljedelskih strojev

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Slovenske cenike pošiljamo na zahtevo brezplačno.

Iz Havra v Newyork

20 22-4

samo
6 dni

samo
6 dni!

vozijo brzoparniki „francoske prekomorske družbe“

Edina najkrajša črta.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje edina oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ed. Šmarda

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6
blizu znane gostilne pri „Figabirtu“.

Prodá se še dobro ohranjeni

➔ križev pot ➔

po jako nizki ceni. — Podobe so velike z okviri in nadstavkom 125×67; brez okvira in nadstavka pa 67×52 cm.

Kaj več se izve pri cerkvenem predstojništvu v Rudniku. 38 4-1

★ Higijenične pljuvalnike ★

natanko po predpisu

priporoča

74 24-23

Andrej Druškoviča nasl.

VALENTIN GOLOB

trgovina z železnino

v Ljubljani, Mesni trg št. 10.

Cena pljuvalnikom 1 K 40 h, pri naročbi
10 komadov poštine prosto.

Dobivajo se tudi 50 cm visoka železna stojala.

== Varstvena znamka: Sidro. ==

LINIMENT. CAPSIGI Comp.

iz lekarne Richter-jeve v Pragi,
pripoznano izvrstno bolečine olajšujoče
mazilo je dobiti steklenica po K — 80, K 1 40 in
K 2 — v vseh lekarnah. Zahteva naj se to

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno
znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter sprejme
iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko
kot pristan izdelek. 172 (16-10)

Richterjeva lekarna pri zlatem levu
v Pragi, Elisabethstrasse 5.

Semena

zanesljiva čista in kaljiva, poljska in vrtna, dobodo se pri pod-
pisani trdki po najnižji ceni in sicer: zgodnji oves,
jara rž, jara ječmen, čista grahova, zgodnji krom-
pir „Rožnik“, očiščena domača detelja, lucerna
ali večna detelja, trava rasulja, mačji rep itd.

Nadalje priporoča tudi sveži portland in roman
cement, fino laško brinje, fige in češnje za žga-
nje kuhati.

45 2-1

J. & A. Majdič,
Trata pri Škofljoki.

APENTA

Najboljša Budimska grenčica.

Se jako uspešno rabi pri telesnem
zaprtju, protinu in tolščici.

Dobiti je v lekarnah, pri prodajalcih dišav,
mineralne vode itd. 18 13-9

Edini zastopnik:

S. Ungar jr., Dunaj, I.

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kislil

apneno-železni sirup.

Ta že 33 let od mnogih zdravnikov priporočeni prsi
sirup rastaplja slez, umiri kašelj, pomanjšuje pót
daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redi
nost. Železo, ki je v sirupu v lahko si privajajoči obliki,
je jako koristno za narejanje krvi rastopljive fosforno-
apnene soli, ki so v njem, pri slabotnih otrocih po-
spešujejo narejanje kostij. 194 8

Cena steklenici 1 gl 25 kr. — 2 K 50 h, po pošti
20 kr. — 40 h več za zavijanje.

Svarilo! Pred izdelki pod enakim
ali podobnim imenom,
ki pa so po sestavi in po učinku vsa
različna posnemanja naših izvornih
preparatov že 33 let obstoječega
podfosfornastega kislil - apnena-
železnega sirupa svarimo in toraj
prosimo, zahtevati izrečno Her-
babny-jev „apneno-železni
sirup“ in gledati na to, če ima

vsaka steklenica pristavljeno uradno vpisano varstv. znamko.

Edina izdelovalnica in skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII. 1, Kaiserstrasse 73-75.

V zalogi skore v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod

V zalogi je pri gospodih lekarnarjih: v Ljubljani: M. Mar-
detschlager, G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy, J. Mayr; Celje: O.
Schwarzl & Co., M. Rauscher; Reka: F. Prodram G. Prodram.
A. Schindler, A. Mizzan; Breze: G. Elsässer dediči, Seveden:
F. Kordon; Celovec: P. Hauser & J. Pichler, P. Birnbacher
vdova, J. Kometter, V. Hauser & R. v. Hillinger; Št. Vid: C.
Schiebl, Trbiž: J. Siegl; Trst: C. Zanetti, A. Suttina, A. Filippi,
dr. V. Serravallo, E. pl. Leitenburg, P. Prendini dediči, M. Ra-
vasini; Beljak: Jobst & Schneider, L. Assmann; Črnomelj:
F. Haika; Velikevce: J. Jobst; Velšperk: A. Huth.

Vožnje karte
in
tovorni listi

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna

naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj, IV., Wiedenergürtel 20 39 1

ali pa

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.